

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 23 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-262**

2025 m. d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 8 d. vakarinio posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolas Nr. SPP-31) Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-262 (toliau – Įstatymo projektas) ir siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Įstatymo projektą pagal toliau pateiktas pastabas ir pasiūlymus:

1. Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad valstybės biudžeto lėšos Sporto įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir 21 straipsnio 3 dalyje nurodytoms programoms bei 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose ir 21 straipsnio 9 dalyje nurodytiems projektams (toliau – Sporto įstatyme nurodytos programos ir (ar) projektai) įgyvendinti negali būti skiriamos, jeigu juridinis asmuo nėra įvykdęs įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu (išskyrus atvejus, kai mokesčių administratoriaus sprendimu mokestinės nepriemokos mokėjimas yra atidėtas ir (arba) išdėstytas per tam tikrą laikotarpį ir šio sprendimo pagrindu sudaryta nevyriausybinės organizacijos ar kito asmens ir mokesčių administratoriaus mokestinės paskolos sutartis). Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 2 straipsnio 19 dalyje nustatyta, kad mokestinė nepriemoka yra mokesčio nepriemoka ir mokesčių mokėtojo mokesčio įstatymo ar jo pagrindu priimto lydimosios teisės akto nustatyta tvarka laiku nesumokėtos su mokesčiu susijusios sumos. Pagal to paties straipsnio 20 dalį, mokestinė prievolė – tai mokesčio įstatymo pagrindu atsirandanti mokesčių mokėtojo pareiga teisingai apskaičiuoti mokestį, laiku sumokėti mokestį bei su juo susijusias sumas į biudžetą ir vykdyti pareigas, susijusias su mokesčių apskaičiavimu ir sumokėjimu. Taigi Sporto įstatyme vienas iš pagrindų juridiniam asmeniui neskirti valstybės biudžeto lėšų yra įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu, neįvykdymas. Pabrėžtina, kad Sporto įstatymas nenumato jokių išimčių dėl mokestinės nepriemokos dydžio, t. y. juridiniam asmeniui net ir turint nedidelę mokestinę nepriemoką valstybės biudžeto lėšos Sporto įstatyme nustatytoms programoms ir (ar) projektams finansuoti nebus skiriamos.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad valstybės biudžeto lėšos Sporto įstatyme nurodytoms programoms ir (ar) projektams įgyvendinti negali būti skiriamos, jeigu juridiniam asmeniui įsiteisėjusiu teismo sprendimu yra skirta bauda už teismo sprendimo nevykdymą. Įstatymo projekto kontekste svarbus aspektas yra baudos sumokėjimo ar nesumokėjimo faktas. Šiuo metu nėra techninių galimybių patikrinti, kuriam juridiniam asmeniui, prašančiam valstybės biudžeto lėšų, yra skirtos baudos už teismo sprendimų nevykdymą ir ar jos yra sumokėtos. Duomenys apie Lietuvos teismuose nagrinėjamas ir išnagrinėtas bylas elektroniniu būdu yra tvarkomi Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (toliau – LITEKO). Pagal realizuotą LITEKO informacinę struktūrą, su bylų medžiaga susiję duomenys nėra tvarkomi automatizuotai, todėl juos galima gauti tik susipažinus su bylos medžiaga, pvz., atitinkamoje byloje priimtu teismo sprendimu. LITEKO duomenis, įskaitant asmens duomenis, tvarko tik teismai, todėl, siekiant nustatyti ir gauti Įstatymo projekte nurodytus duomenis, kiekvienu konkrečiu atveju reiktų kreiptis į konkrečią bylą nagrinėjusį / nagrinėjančią teismą. Taip pat pabrėžtina, kad LITEKO nėra kaupiami duomenys apie paskirtų baudų mokėjimą. Jeigu teismo paskirta bauda už įsiteisėjusio teismo sprendimo nevykdymą yra sumokėta, juridinis asmuo turėtų turėti teisę gauti valstybės biudžeto lėšas Sporto įstatyme nurodytoms programoms ir (ar) projektams įgyvendinti, priešingu atveju teisinis reguliavimas būtų neproporcingai griežtas.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad juo siekiama, jog valstybės biudžeto lėšos būtų naudojamos skaidriai, tikslingai ir efektyviai, o sporto šakų federacijų ir sporto organizacijų veikla tenkinant viešuosius interesus būtų grįsta gerojo valdymo principais, todėl tikslinga Įstatymo projekte minimas įsiteisėjusiu teismo sprendimu skirtas baudas už teismo sprendimo nevykdymą vertinti plačiau ir nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris apimtų visas juridinio asmens turimas nemokestinės prievolės. 2024 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 1, 2, 14, 26, 86, 88, 93, 105, 106, 110 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2805, kuriame yra įtvirtintos nemokestinės prievolės, nemokestinės nepriemokos, procesinės baudos sąvokos ir kt. Vienas iš šio įstatymo tikslų yra aiškiai ir tiksliai nustatyti, kokios nemokestinės prievolės valstybei perduodamos administruoti Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) ir kokios mokesčių administravimo procedūros šioms prievolėms bus taikomos. Šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad nemokestinė prievolė – tai asmenų pareiga sumokėti VMI Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka administruojamą baudą už administracinius nusižengimus, paskirtą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka, baudą už nusikalstamas veikas, teismo paskirtą Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatytais atvejais, baudą, paskirtą kaip ekonominę piniginę sankciją, procesinę baudą ir teismo priteistą sumą. Šio įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad procesinė bauda – valstybės naudai teismo, ikiteisminio tyrimo teisėjo ar prokuroro baudžiamojo, administracinio, civilinio procesų

tvarka, taip pat administracinių nusižengimų teismoje paskirta bauda, mokama į valstybės biudžetą, išskyrus baudą už administracinius nusižengimus, paskirtą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka, ir baudą už nusikalstamas veikas, teismo paskirtą Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatytais atvejais. Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad nemokestinė nepriemoka yra nemokestinių prievolių vykdymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka laiku neįvykdytos nemokestinės prievolės suma. Šios įstatymo nuostatos įsigalios 2026 m. birželio 30 d.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad valstybė neturėtų remti tokių sporto organizacijų, kurios nepaiso įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų ir nevykdo valstybės teismų sprendimų, todėl, atsižvelgiant į pasikeitusį teisinį reguliavimą, Įstatymo projekto tikslus, taip pat į tai, kad galiojančiame Sporto įstatyme jau yra nustatyta pareiga juridiniams asmenims, siekiantiems gauti valstybės biudžeto lėšų, būti įvykdžiusiems visus su mokesčių mokėjimu susijusius įsipareigojimus, tikslinga šią nuostatą papildyti numatant ne tik mokestines, bet ir nemokestines prievoles, kurios, be kita ko, apimtų ir procesines baudas. Pažymėtina, kad teismai gali skirti baudas juridiniams asmenims ne tik už teismo sprendimų nevykdymą (kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 771 straipsnio 6 dalyje), bet ir už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis, teisėtų nurodymų nevykdymą bei kitus procesinius pažeidimus įvairių rūšių bylose ir skirtingose proceso stadijose. Pavyzdžiui: pagal CPK 95 straipsnio 2 dalį, teismas už piktnaudžiavimą procesu gali skirti iki 5 000 eurų baudą; pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 83 straipsnio 2 dalį, už teisės pažeidimus juridiniams asmenims gali būti skiriama iki 300 eurų bauda, o už nušalinimo teise piktnaudžiavimą – iki 1 500 eurų; pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 163 straipsnio 1 dalį, už teisėtų nurodymų nevykdymą ar baudžiamosios bylos trukdymą gali būti skiriama bauda iki 30 minimalių gyvenimo lygių (MGL), kurią skiria prokuroras, ikiteisminio tyrimo teisėjas ar teismas. Atsižvelgiant į tai, kad baudos gali būti skiriamos viso teismo proceso metu ir jų dydis gali būti panašus į baudų, skiriamų už teismo sprendimų nevykdymą, netikslinga apsiriboti vien tik pastaruoju pagrindu, todėl siūloma pakeisti Sporto įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas ir nustatyti, kad juridinis asmuo, siekiantis gauti valstybės biudžeto lėšų Sporto įstatyme nurodytoms programoms ir (ar) projektams finansuoti, taip pat turi neturėti ir nemokestinių nepriemokų. Toks teisinis reguliavimas užtikrintų, kad valstybės biudžeto lėšos būtų skiriamos tik tiems juridiniams asmenims, kurie laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų, vadovaujasi gerojo valdymo principais bei tinkamai ir laiku vykdo visus savo įsipareigojimus. Įvertinus tai, kad pagal dabar galiojančias Sporto įstatymo nuostatas nėra svarbu, koks yra juridinio asmens turimų įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu, dydis, atitinkamai siūloma minimalaus dydžio nenustatyti ir turimoms nemokestinėms nepriemokoms.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma Įstatymo projektu teikti ne naują Sporto įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 13 punktą, o papildyti Sporto įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) juridinis asmuo nėra įvykdęs įsipareigojimų, susijusių su mokestinių ir (ar) nemokestinių prievolių mokėjimu (išskyrus atvejus, kai mokesčių administratoriaus sprendimu mokestinės ir (ar) nemokestinės nepriemokos mokėjimas yra atidėtas ir (arba) išdėstytas per tam tikrą laikotarpį ir šio sprendimo pagrindu sudaryta juridinio asmens ir mokesčių administratoriaus mokestinės paskolos sutartis);“.

Atsižvelgiant į tai, kad keičiamo Sporto įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 punkte siūloma vartoti Mokesčių administravimo įstatyme apibrėžtas sąvokas „mokestinė prievolė“, „nemokestinė prievolė“, „mokestinė nepriemoka“, „nemokestinė nepriemoka“, siūlytina papildyti Sporto įstatymo 2 straipsnio 34 dalį nuoroda į šį įstatymą.

2. Siekiant tinkamai įgyvendinti Įstatymo projektu siūlomas įtvirtinti nuostatas, Sporto įstatyme nurodytas programas ir projektus administruojanti ir finansuojanti švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota institucija, t. y. Nacionalinė sporto agentūra prie Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – NSA), turi turėti galimybę gauti atitinkamus duomenis apie valstybės biudžeto lėšų siekiančių gauti juridinių asmenų įsipareigojimus ir jų vykdymą.

VMI šiuo metu įgyvendina projektą „Vienas langelis prievolėms valstybei sumokėti“. Projekto tikslas – centralizuoti piniginių prievolių valstybei administravimą, išvengiant funkcijų dubliavimo ir veiklą organizuojant vieno langelio principu, pavedant ją vykdyti vienam administratoriui – VMI. Projektu, be kita ko, siekiama sudaryti prielaidas skaitmenizuoti ir automatizuoti išieškojimo valstybės naudai pagal teismų vykdomuosius dokumentus (dėl procesinių baudų, Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatytais atvejais teismo paskirtų baudų už nusikalstamą veiką, žyminio mokesčio, bylinėjimosi išlaidų) procesą. Įgyvendinant šį projektą buvo priimtas ir minėtas Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 1, 2, 14, 26, 86, 88, 93, 105, 106, 110 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2805. Numatyta, kad projektas bus įgyvendintas 2026 m. birželio 30 d. Įgyvendinus šį projektą, NSA ir (ar) patys juridiniai asmenys, vadovaudamiesi Sporto įstatymo 23 straipsnio nuostatomis, turės galimybę vieno langelio principu gauti duomenis apie juridinių asmenų mokestinių ir nemokestinių prievolių vykdymą iš VMI ir NSA, atitinkamai galės priimti sprendimus dėl valstybės biudžeto lėšų skyrimo Sporto įstatyme nurodytoms programoms ir (ar) projektams finansuoti. Vieno langelio principas užtikrins, kad nebus sukurta papildoma administracinė našta ir informacija apie mokestinių ir nemokestinių prievolių vykdymą bus gaunama iš vienos VMI valdomos sistemos.

Atsižvelgiant į tai, tikslinga papildyti Įstatymo projektą ir nustatyti, kad Įstatymo projektas įsigalios 2026 m. birželio 30 d., o švietimo, mokslo ir sporto ministras iki 2026 m. birželio 29 d. turi priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras